

**UCHWAŁA NR XVI/142/2016
RADY GMINY UJSOŁY**

z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej w ramach projektu partnerskiego „Razem w Lepszą Przyszłość”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446) i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.)

**Rada Gminy Ujsoly
uchwała, co następuje**

§ 1. Przyjmuje się Program Aktywności Lokalnej w ramach projektu systemowego „Razem w Lepszą Przyszłość” realizowanego na terenie Gminy Ujsoly, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ujsoly.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Kazimierz Grabowski

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ DLA GMINY UJSOŁY NA LATA 2016 – 2020

realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujsołach w ramach projektu partnerskiego „Razem w Lepszą Przyszłość”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Rozdział 1

WPROWADZENIE

Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu jest jednym z podstawowych celów polityki społecznej prowadzonej przez rząd we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu jest możliwe dzięki budowie systemu aktywnej integracji. Jednym z narzędzi służących realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej jest tworzenie i wdrażanie Programów Aktywności Lokalnej (PAL). Program Aktywności Lokalnej to szereg działań realizowanych na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej. Działania te mają na celu udzielania wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Program Aktywności Lokalnej jest dokumentem niezbędnym do realizacji projektu partnerskiego „Razem w Lepszą Przyszłość”. Projekt realizowany na terenie Gminy Ujsoły, przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujsołach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne. Działanie 9.1. Aktywna integracja. Poddziałanie 9.1.6. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym- projekty pozakonkursowe.

Program Aktywności Lokalnej jest zgodny z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych takich jak:

- Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2011 - 2020,
- Narodowa Strategia Spójności,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

W dokumentach tych zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno - gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie poziomu i jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty

oraz instytucji

i organizacji działających w ramach i na rzecz społeczności. Kluczowym wyzwaniem jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego (wyłączenia z życia społecznego) poszczególnych osób i grup społecznych. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące w naszym kraju, ponieważ ze względu na sytuację społeczno - ekonomiczną zagraża wielu osobom i grupom, w tym m.in.: osobom długotrwale bezrobotnym, niepełnosprawnym, rodzinom niezaradnym życiowo, rodzinom dysfunkcyjnym, osobom bezdomnym, uzależnionym, opuszczającym zakłady karne i placówki penitencjarne, dzieciom i młodzieży ze środowisk zaniedbanych, dzieciom i młodzieży wychowujących się w zastępczych formach opieki.

Priorytetowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu zgodnie z w/w dokumentami powinny być ukierunkowane na:

- ograniczanie obszarów skrajnego ubóstwa,
- rozbudowę świadczeń wspierających aktywność,
- promocję działań prospołecznych,
- wspieranie różnych form aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej mieszkańców gminy, w szczególności klientów pomocy społecznej,
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- upowszechnianie kształcenia ustawicznego,
- zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów,
- wspieranie rozwoju podmiotów gospodarki społecznej.

Rozdział 2

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Celem nadrzędnym Programu Aktywności Lokalnej jest realizowanie polityki integracji społecznej poprzez aktywizowanie lokalnej społeczności Gminy Ujsoły ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i tym samym przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.

Cel główny:

Celem głównym Programu Aktywności Lokalnej jest zwiększenie aktywności i integracja lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej.
2. Wsparcie postaw obywatelskich poprzez zwiększenie kompetencji społecznych.
3. Promocja działań prospołecznych, edukacja oraz dostęp do informacji o uprawnieniach.

4. Poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.
5. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
6. Poprawa funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rozdział 3

MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

1. Program realizowany będzie na terenie Gminy Ujszoły.
2. Czas realizacji programu : lata 2016 – 2020.

Rozdział 4

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego.
2. Wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i społecznych.
3. Angażowanie i aktywizowanie lokalnej społeczności.
4. Kierowanie działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz do ich otoczenia.

Rozdział 5

ODBIORCY PROGRAMU - GRUPY DOCELOWE.

Program skierowany jest do:

1. członków społeczności lokalnych,
2. grup i osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
3. otoczenia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
4. innych grup i środowisk funkcjonujących na terenie gminy, zgodnie z diagnozą społeczną i rozeznaniem potrzeb.

Rozdział 6

KIERUNKI I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ.

1. W ramach Programu realizowane będą następujące działania:
  - 1) promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną,
  - 2) współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością,
  - 3) wspieranie lokalnych inicjatyw,
  - 4) wspieranie lokalnych liderów,
  - 5) umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji,

- 6) organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, edukacyjnych i innych,
  - 7) tworzenie partnerstw i promowanie pracy w partnerstwie,
  - 8) badanie potrzeb i problemów mieszkańców,
  - 9) poszukiwanie alternatywnych środków na finansowanie lokalnych inicjatyw z innych źródeł niż dochody gminy,
  - 10) aktywizacja, integracja i wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym – promocja działań wspierających więzi pokoleniowe,
  - 12) organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym,
  - 13) inne działania wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami Programu.
2. Program ma charakter otwarty i w każdym roku na podstawie analizy potrzeb i problemów występujących w środowisku lokalnym będą uruchomiane podprogramy skierowane do konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych.

Rozdział 7

METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO PROGRAMU

W ramach Programu przewiduje się zastosowanie między innymi:

1. środowiskowej pracy socjalnej – tj. działań realizowanych przez pracowników socjalnych, mających na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
2. instrumentów aktywnej integracji – tj. instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, których katalog zawarty jest w zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów ośrodków pomocy społecznej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
3. działań o charakterze środowiskowym – inicjatyw integracyjnych obejmujących między innymi: edukację społeczną i obywatelską, spotkania, organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

Rozdział 8

PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych oraz zwiększenie ich aktywności.

2. Zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych.
3. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów.
4. Wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych.
5. Podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy.
6. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności mieszkańców za procesy w niej zachodzące.
7. Powstanie lokalnych grup działania, nowych organizacji pozarządowych i inicjatyw wolontarystycznych.
8. Usprawnienie przepływu i dostępu do informacji.
9. Realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności.
10. Zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego.
11. Poprawa funkcjonowania osób wykluczonych społecznie.
12. Stały monitoring potrzeb środowiska społecznego.

Rozdział 9

REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami zadań Programu są:

- Wójt Gminy,
- Rada Gminy Ujsoty,
- Gmina Ujsoty,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Szkoły, przedszkola,
- Policja,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Organizacje pozarządowe, związki, stowarzyszenia, fundacje, koła gospodyń wiejskich, itp.
- Parafie i działające przy nich zespoły i grupy,
- Społeczności lokalne,
- Przedsiębiorcy lokalni, zakłady pracy,
- Inne instytucje działające w środowisku.

Rozdział 10

FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania zawarte w Programie Aktywności Lokalnej mogą być finansowane:

- ze środków własnych Gminy,
- z dotacji,

- ze środków unijnych, w tym w ramach projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, przewidzianych dla ośrodków pomocy społecznej,
- ze środków własnych podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej,
- z innych zewnętrznych źródeł.

Rozdział 11

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej, które będą realizowane na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych. Prowadzona będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawią się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy. Ponadto przez realizatorów podprogramów aktywności lokalnej będą przygotowywane sprawozdania z realizacji. Zostanie dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz osiągniętych rezultatów.